

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Исмонализода Сайвали Исмонали дар мавзуи «Масъалаҳои ҳуқуқии таъмини иҷрои уҳдадорӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ, аз рӯйи ихтисоси 5.5.3. Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ. (ш. Душанбе, 2026-41саҳ.).

Автореферати диссертатсияи мазкур, ки ба омӯзиши масъалаҳои ҳуқуқии таъмини иҷрои уҳдадорӣ дар ҳуқуқи маданӣ бахшида шудааст, яке аз мавзӯҳои муҳими назариявӣ ва амалӣ дар шароити рушди муносибатҳои шартномавӣ ва иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҳисоб меравад. Мавзуи таҳқиқот ҳамчун масъалаи мубрами илми ҳуқуқшиносӣ, бахусус ҳуқуқи маданӣ, аҳаммияти махсус дошта, ба таҳкими суботи муомилоти маданӣ ва баланд бардоштани сатҳи иҷрои уҳдадорӣҳои шартномавӣ мусоидат менамояд.

Сохтори автореферат бо риояи талаботи муқарраргардидаи санадҳои меъёрии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гардида, мазмуни асосии таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос менамояд.

Мубрамият ва аҳамияти илмии мавзӯ. Муаллиф дар қисми муқаддимавии автореферат мубрамияти мавзӯро бо далелҳои илмӣ ва ҳуқуқӣ асоснок намуда, дуруст таъкид менамояд, ки таъмини иҷрои уҳдадорӣ ҳамчун яке аз институтҳои калидии ҳуқуқи маданӣ дар танзими муносибатҳои молумулкӣ ва шартномавӣ нақши муҳим мебозад. Дар шароити муосир, рушди иқтисоди бозорӣ ва густариши муносибатҳои шартномавӣ масъалаи иҷрои уҳдадорӣҳо аҳаммияти бештар касб намуда, зарурати такмили механизмҳои ҳуқуқии таъмини иҷрои онҳо ба миён меояд. Муаллиф бо таъкиди ба Консепсияи сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2018–2028 дуруст нишон медиҳад, ки дар

қонунгузори амалқунанда баъзе норасоихо ва муҳолифатҳо дар танзими уҳдадорихо ҷой доранд, ки ислоҳоти минбаъдаро тақозо менамоянд.

Қобили зикр аст, ки институти таъмини иҷрои уҳдадорӣ дар Кодекси маданияи Ҷумҳурии Тоҷикистон танзими нисбатан умумӣ дошта, истифодаи васеъ ва мукаммали механизмҳои ҳуқуқии он дар амалияи ҳуқуқтатбиқкунӣ ҳамеша самаранок нест. Ин ҳолат зарурати таҳқиқоти илмии амиқро оид ба ин масъала асоснок менамояд.

Сохтор ва мазмуни автореферат. Автореферат дар маҷмӯъ бо риояи талаботи методологӣ ва сохтори таҳияи корҳои диссертатсионӣ тартиб дода шудааст. Дар қисми тавсифи умумии таҳқиқот мақсад, вазифаҳо, объект ва предмети таҳқиқот ба таври возеҳ муайян гардидаанд.

Муаллиф ҳамчун ҳадафи асосӣ омӯзиши ҳамаҷонибаи масъалаҳои ҳуқуқии таъмини иҷрои уҳдадорӣ ва таҳияи пешниҳодҳо барои тақмили қонунгузори амалқунандаро пеш гузоштааст. Вазифаҳои таҳқиқот низ ба таври мантиқӣ ва пайдарпай муайян карда шудаанд, ки аз таҳлили мафҳум ва моҳияти уҳдадорӣ то баррасии воситаҳои ҳуқуқии таъмини иҷрои он ва пешниҳоди тавсияҳои амалӣ фаро мегиранд.

Асоси назариявии таҳқиқот бо истинод ба осори олимони ватанӣ ва хориҷӣ ба таври кофӣ фароҳам оварда шудааст. Дар таҳқиқот аз корҳои илмии олимони соҳа истифода гардидааст, ки ин ба баланд шудани сатҳи илмии таҳқиқот мусоидат намудааст.

Методологияи таҳқиқот низ ба талаботи илми ҳуқуқшиносӣ ҷавобгӯ буда, истифодаи усулҳои диалектикӣ, таҳлили низомнок, муқоисавӣ-ҳуқуқӣ ва расмӣ-ҳуқуқӣ имкон додааст, ки масъалаҳои мавриди омӯзиш аз нуқтаи назари гуногун баррасӣ карда шаванд.

Заминаи эмпирикии таҳқиқот бо истифодаи амалияи судӣ, маводи ҳуқуқтатбиқкунӣ ва санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ асоснок гардида, ба таҳқиқот хусусияти амалӣ бахшидааст.

Навгониҳои илмӣ ва нуқтаҳои асосии таҳқиқот. Навгониҳои илмӣ таҳқиқот дар баррасии маҷмӯи масъалаҳои ҳуқуқии таъминӣ иҷроӣ уҳдадорӣ ва муайян намудани самтҳои асосии тақмили қонунгузориҳои амалкунанда ифода меёбад. Муаллиф дуруст таъкид менамояд, ки воситаҳои ҳуқуқии таъминӣ иҷроӣ уҳдадорӣ (аз ҷумла гарав, кафолат, ноустуворона, замонат ва дигар механизмҳо) дар низомии ҳуқуқӣ маданӣ нақши муҳим дошта, самаранокии онҳо аз сатҳи дурусти танзими ҳуқуқӣ вобаста мебошад.

Дар таҳқиқот инчунин ба масъалаи таҳлили мафҳум ва моҳияти уҳдадорӣ, ҷойгоҳи он дар низомии ҳуқуқӣ маданӣ ва робитаи он бо институтҳои дигари ҳуқуқӣ диққати махсус дода шудааст. Ин равиш имкон додааст, ки мавзӯ аз ҷиҳати назариявӣ амиқтар баррасӣ гардад.

Аҳамияти амалии таҳқиқот. Натиҷаҳои таҳқиқот дорои аҳамияти назариявӣ ва амалӣ мебошанд. Пешниҳодҳои муаллиф метавонанд барои тақмили Кодекси маданияти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ дар самти танзими уҳдадорӣ истифода шаванд.

Илова бар ин, маводи диссертатсия метавонад дар раванди таълимии муассисаҳои таҳсилоти олии ҳуқуқшиносӣ, аз ҷумла дар омӯзиши фанҳои «Ҳуқуқӣ маданӣ», «Ҳуқуқӣ уҳдадорӣ» ва курсҳои махсуси марбут ба ҳуқуқӣ шартномавӣ истифода гардад.

Сарфи назар аз сатҳи баланди илмӣ таҳқиқот, баъзе камбудҳои хусусияти тавсиявӣ доранд.

1. Таҳлили муқоисавӣ таҷрибаи давлатҳои хориҷӣ вобаста ба масъалаҳои ҳуқуқии таъминӣ иҷроӣ уҳдадорӣ нисбатан маҳдуд таҳқиқ гардида, пажӯҳиши васеъро дар ин самт талаб менамояд.

Бо вучуди ин, ин камбудҳои хусусияти муҳоҷисавӣ дошта, ба сатҳи умумии таҳқиқот таъсири манфии назаррас намерасонанд.

Дар маҷмуъ, автореферати диссертатсияи Исмонализода Сайвали Исмонали дар мавзуи «Масъалаҳои ҳуқуқии таъмини иҷрои уҳдадорӣ» кори илмии анҷомёфта ва дорои аҳаммияти назариявӣ ва амалӣ мебошад.

Таҳқиқот ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ гардидааст, мутобиқ буда, метавонад барои рушди илми ҳуқуқшиносӣ ва такмили қонунгузории миллӣ саҳми назаррас гузорад.

Бо дарназардошти натиҷаҳои бадастомада, муаллифи диссертатсия сазовори дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 5.5.3. Ҳуқуқи маданӣ; ҳуқуқи соҳибкорӣ; ҳуқуқи оилавӣ; ҳуқуқи байналмилалӣ хусусӣ мебошад.

Тақриздиханда:

сармутахассиси Раёсати ҳуқуқи дастгоҳи

Раиси шаҳри Душанбе,

доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ

Давлатзода К.Д.

Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон,

шаҳри Душанбе, ноҳияи Сино, кӯчаи Асадулло Ғуломов, 39, хонаи 1

E.mail: komron231823@gmail.com

Тел: корӣ 221-06-10

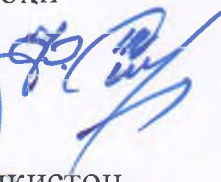
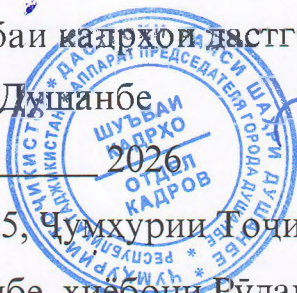
Мобилӣ 93-823-18-23

Имзои Давлатзода К.Д.-ро тасдиқ мекунам:

Мудирӣ шуъбаи кадрҳои дастгоҳи

Раиси шаҳри Душанбе

«13» 04

Сайдуллозода Ф. Ф.

Суроға: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,

шаҳри Душанбе, хиёбони Ғудақӣ, 42. Тел.: +992 (37) 223-06-10.

E.mail: dushanbe80@yahoo.com